

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 8.50
za en mesec " " " 2.20
za hemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 8.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemanj mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredni nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Kraljestvo, kjer solnce ne zaide.

Jutri zjutraj se odpeljejo zastopniki našega naroda v cesarsko prestolnico, da se poklonijo evharističnemu Kristusu in vpricho zastopnikov vseh narodov dokumentirajo živo vero in iskreno ljubezen slovenskega naroda do Kristusa, pričujočega v sveti evharistiji.

Slovensko ljudstvo si šteje v čast in v dolžnost proslaviti to svetovno slavnost, na katero je poklicalo cesarsko mesto narode vsega sveta: Pridite, molimo kralja kraljev . . . in zato je zaplamtel tudi ob tem klicu tisti plamen, ki gori tu doli v duši našega ljudstva v ljubezni do kralja neba in zemlje.

Naš narod je močan, zdrav in pogumen. Tri lastnosti, ki jih mora imeti vsako življenje polno telo. Brez kruha pa ni ne moči, ne zdravja, ne poguma. Kdo je dal našim ljudem moči in sile, da se bore že nekaj desetletij s takim ognjem in vztrajnostjo brez prestanka kakor levi za svojo krščansko vero in krščansko kulturo. Sv. evharistija! Zakaj polagajo nasprotniki Kristusovega imena med nami z resignacijo svojo bojno kopje in se umikajo iz bojnih vrst? Ker vidijo, da je parola, v katere imenu stoji naš narod v boju, dih iz večnosti in da je pogum, ki si ga naš narod zajemlje iz studenca sv. evharistije, nezlomljiv. Naš narod je zdrav, čvrst in vesel življenja. Njegovega organizma ni še zastrupil dvom, nevera, njegove krvi še ni otroval strup lascivnosti. Zato so tisti, ki prihajajo k njemu in mu ponujajo čašo opojnosti, zanj neumljivi in so zanj kakor tujci v domači deželi.

Priznajmo! To velikansko delo v naši domovini, ta reformacija ljudske duše in cerkvenega življenja, ta renesansa slovenskega naroda je v veliki meri posledica češenja sv. evharistije in prejemanja sv. zakramentov. Kdor razmotriva in opazuje evharistično gibanje in češenje Srca Jezusovega med otroci, mladino, sploh med našim ljudstvom, temu bo kmalu jasno, kje jemlje naš narod sile, moči, telesno in moralno energijo v sedanjih bojih. Naš narod si je postavil svojo stavbo na trden in nerazrušljiv fundament, na resnične krščanske ideale in ne na prazne

fraze in puhlice o nadčloveku. To je odgovor na vse tiste začudene obraze, odkod uspehi in neprodornost krščanskih čet na naših tleh.

Evharistični kongres na Dunaju je nekaj svetovnega, nekaj epohalnega za celo človeštvo. Krščanski narodi so se borili nekaj za sveto deželo in pošiljali stotisoče broječe čete na vzhod braniti svete kraje z mečem v roki proti oskrunjevalcu in teptalcu krščanske kulture. Danes tega ni več treba. Danes imamo v svoji sredi sovražnika sicer ne več tako brutalnega, pač pa še bolj nevarnega, ki vliva v ljudsko dušo polagoma kapljo za kapljo strup nevere in materializma. Evharistični kongresi so sijajna manifestacija vere nad svetom, zmaga večnega, duhovnega, nadnaravnega, božjega, nad počutnostjo, nad duhom sveta. In ravno tu, v velikih mestih, odkoder se izliva cinizem in korupcija, v narodovo dušo, kjer strast kraljuje in je zgubil človek zvezo z odrešenikom sveta, kjer se pišejo ljudstvu novi evangeliji in vstajajo novi preroki, ravno na teh tleh se hoče meriti sila krščanske dogme s človeško oholostjo, ki je zavrgla stvarnika in začetnika vsega življenja in postavila na oltar boginjo zmote in uživanja. Časi križarskih vojsk so minuli, pa vojska je ostala; le način boja se je spremenil, postal je duhoven. V velikih mestih, kjer beži meščan mimo cerkve, kjer koraka državnik hladnokrvno mimo cerkvenega praga, kjer iščejo modrijani rešitve uganjke življenja v svetni modrosti in ljudstvo zmote in vrtincu življenja, tam stopa Kristus sam iz cerkve v sv. evharistij med pozabljene in zgubljene mase in vleče nase s silo oči in srca ljudi.

Evharistični kongres bo pa na Dunaju pokazal zopet edinost in univerzalnost katoliškega sveta. Koliko različnih narodov in jezikov, koliko različnih v socialnem oziru, v kulturni izobrazbi, koliko različnih stanov in vendar vse te razlike se izgube popolnoma v krščanski veri in ljubezni. Pred evharističnim Kristusom padejo vse časti, vsi oziri, vse vezi, tukaj je vsak samo član božjega kraljestva na zemlji. Ko bi le hotela človeška družba to fundamentalno resnico in načelo praktično izpeljati. Potem ne bi imeli anarhije in soc. demokratske zmote!

V nedeljo nam bo nudil Dunaj zares impozantno sliko. Za sv. Rešnjimi Telesom bodo korakali vsi avstrijski

narodi s svojim cesarjem in zastopnikom glavarja katoliške cerkve. Že divni Dante je tako lepo opeval eno vero, eno cerkev in enega cesarja. Vsak bo govoril svoj jezik, a srca vseh bodo govorila isto. Ta prizor nam ponuja rešitev avstrijskih narodnih, socialnih in političnih vprašanj, v katerih zgubljam avstrijski narodi svojo moč in sile. Vsakemu svoje ali vsi skupaj edini v veri in edini s cesarjem!

Vera v sv. Evharistijo je središče cerkvenega življenja in središče vse cerkvene kulture. Brez te dogme je pravo krščansko življenje nemogoče. Kar je cvetov in sadov na drevesu cerkve, je sad evharističnega Kristusa. Zgodovina to govori. Kjer ni vere v pričujočnost Kristusa v sv. Evharistiji, tam so krščanske resnice brez vpliva in krščansko življenje propada in narod se zgubi. Zato je v resnici silno značilno, da so že stari pisatelji primerjali evharističnega Kristusa s solncem. Kakor vpliva moč solca na zemljo, jo dela rodovitno in izvalja njene moči, tako vpliva tudi sv. Evharistija na krščanske narode. Kakor objema solnce ves svet in se ne more njegovemu žaru nobena stvar ustavljati, tako prešine ogenj Kristusa pod podobo kruha srca vseh narodov.

Naj bi dunajski kongres s svojo močjo in navdušenjem postavil mejnik v zgodovini avstrijskih narodov, jih poklical k prerojenemu verskemu življenju in uredil njihove čete za boj za naše krščanske kulturne svetinje. »Christum, regem adoremus dominantem gentibus, qui se manducantibus dat — sempiternam gloriam!« Kristusa, molimo kralja, ki gospoduje narodom in daje njim, ki ga življajo, večno slavo!

Velike vaje na Ogrskem.

V soboto so zasedli vojaki, ki se udeležujejo letošnjih velikih vaj na Ogrskem, kraje, kjer prično vaditi. Načelnik generalnega štaba, podmaršal Schemua, biva že od 6. t. m. v Mezöhegyesu. Častnikom generalnega štaba poveljnikom obeh armad so v Meröhegyesu izročili pisana povelja v zaprtih pismih. 7. t. m. so že vojaki zasedli odkazane jim postojanke, 8. t. m. so pričeli. Na severnem bregu reke Maroš je zbrana armada generalnega nadzornika, generala pehote Schödlerja, ki je sestavljen iz dveh armadnih zborov, na

južnem bregu reke pa armada zborne-ga poveljnika generala pehote pl. Kövessa, ki obsega le en armadni zbor. Vodstvo vaj ima pa pripravljenih še več honvednih divizij, ki pomnože najbrže, ko se prične boj, južno armado. Vadili bodo ob reki Maroš in bodo cen-zurirali vsa poročila, določena za časopisje, da poveljniki ne bodo poučeni iz časopisov, kaj da dela sovražnik. Včeraj, 9. t. m., se je pričelo vojno stanje, in sicer s poizvedovalno službo. Obe armadi sta oddaljeni ena od druge približno 80 km. Prvi dan je pač morala imeti kavalerija, vsaki armadi sta prideleni dve do tri kavalerijski brigadi, veliko posla, ker ju loči reka. Pred vsem sta pač obe armadi poizkušali dobiti prehode čez reko v roke, da si omogočita prehod čez reko. Mostovi se nahajajo le trije pri Lipi, Rabi in Apatfalvi, za katere so se najbrže že bili prvi boji. Veliko pričakujejo od aeroplanov, ki nastopijo letos prvič v večjem obsegu pri naših velikih vajah, katerih gore, doline in reke ne ovirajo. Nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand se je pripeljal v Mako ob 6. uri 36 minut zjutraj, v Mezöhegyes pa ob osmih. Nadvojvoda prestolonaslednika je občinstvo burno pozdravljalo. Sprejel ga je ogrski poljedelski minister grof Serenyi. »Neues Wr. Tagbl.« poroča, da bodo radi nestalnega vremena velike vaje na južnem Ogrskem najbrže okrajšane.

Evharistični shod na Dunaju.

»Slovenec« na Dunaju. Za časa evharističnega kongresa se bo prodajal »Slovenec« tudi v knjigarni Goldschmiedt, I., Wollzeile 11, blizu cerkve sv. Štefana.

Skupna stanovanja za udeležence s Kranjskega preskrbljena!

Poroča se nam z Dunaja sledeče:

Za moške bodo prenočišča v X. okr. Uhlandgasse št. 1 (vsa hiša), 511 postelj, v X. okraju, Kepplergasse št. 11, kjer bo 119 postelj.

Za ženske: X. okraj, Antoniusplatz št. 11 in 12, oboje ena hiša (100 postelj), dalje X. okraj, Quellenstrasse št. 52 in 54 (100 postelj); X. okraj, Eugengasse št. 32 (50 postelj); X. okraj, Herzgasse št. 87 (50 postelj).

Deseti okraj je takoj za južnim kolodvorom.

LISTEK.

Moja desettletnica v Bohinju.

Slike z jezera. Spisal Silvin Sardenko. (Dalje.)

6. De profundis.

»Počasi, «Črtomir!«

Prispel sem mimo vile oziroma slikarskega paviljona nekega nemškega umetnika. Postavil je svoj umetniški hram na skalo, visoko nad krajem, kjer je jezero, kakor pravijo, najgloblje.

Temne sence se izprehajajo po globini, kakor duhovi nesrečnih bitij, ki jim je jezero ugrabilo življenje.

Ko sem videl te smrtne silhuete, sem se spomnil svojih duhovnih tovarišev-soščolcev — ki so umrli: Ivan Klemenc kot kapelan v Borovnici; Vzoren duhovnik in dober pevec. Ivan Berce kot kapelan v Dobručah; ponižna gorenjska duša. Rihard Smolej: Navdušen prijatelj naše mladinske organizacije.

Pacem piis animis! Spomnil sem se še drugih.

Vsi župniki mojemu rodnemu kraju sosednih župnij so se tekom desetih let umeknili svojim sedanjim nasled-

nikom, le naš skrbni oče Simon Zupan še čvrsto pastiruje na svojem nekdanjem: — dvajsetletnem mestu.

Pri sv. Petru v Ljubljani se je Malenšek umeknil Pavliču in Pavlič Petriču; v Št. Vidu Malovrh Zabretu; v Šmartnem Strupi Lesarju; na Črnučah pa je Kobilica napravil mesto Mekincu in Mekinec Stazinskemu; pač en sosedni župnik je ostal še vedno isti: P. H. Sattner pri Frančiškanih.

»Lepo je,« poreko moji še živi svatje, »če se spomniš tudi svojih sedaj že pokojnih novomašnih svatov.«

A s tem spominom ste raniili moje srce.

Kdor je res ljubil svoje drage pokojne, ali se jih more spominjati brez tihe bolesti?

Pesem sicer poje: »Slovan povsod brate ima; pa, odkar sem izgubil svojega brata Ivana, še le vidim, kako manjka svetu prave bratske ljubezni. Bratska imena so poceni, a bratska srca so draga; prvih je cele knjige, a drugih le malo, kot lastovic v zgodnji jeseni.«

Za bratom mi je umrl bratranec Janez Oblak. Ob smrti je Podgoro v Št. Vidu pri Ljubljani zapustil lepo urejeno posestvo, a še lepše urejene račune za večnost.

Kadar govorim o dobrotnikih, ne pozabim svoje pred petimi leti umrle Camrove botre. In ravno danes, ko pišem te vrstice, je v oni botrovi hiši, kjer so mi napravili novomašno svatbo, zbranih mnogo mojih tedanjih svatov in svatinj. V črno so oblečeni in plakajo. Vsak čas jim odnese iz hiše mrljica in meni je usojeno, da pojdem pred krsto in pokopljem ono dekle, ki je bila pred desetimi leti najveselejša družica na moji novomašni slovesnosti.

Pa tudi najnedolžnejše med tedanjimi družicami ni več.

Povejte, posavske hiše in vrtovi: imate li še mnogo takih rož, kakor je bila pokojna Lenica Pečnikova?

»Ne več mnogo.«

»Ne več?«

»Ne več, če položimo njih modrost na najfinejšo tehtnico.«

»In drugod po slovenskih krajih?«

»So, ali redke kakor cedre na Libanonu?«

— Mirno plava »Črtomir« po jezeru in ostavlja za seboj kolobarjeve razore. Kolobarji rastejo in se širijo; največji in najhitrejši pohiti do peščene jezerske obali, s tihim objemom jo objame in izgine, in ne več, odkod, ne kam je šel.

Penica v grmovju drobi svojo drobno pesem, še nič ne misli na hude čase, ko bo morala čez široko morje, ki ga ne bo mogla preleteti tako brez nevarnosti, kakor preleti Bohinjsko jezero. Rumenokljuni kos hodi ogledavati »prejšnjega življenja mesto«, kjer je pomladi praznoval svoje ženitovanje. Sedaj nima več družice in tudi njegov mladi rod ga je že zapustil. Družica je odhitela na drugo letovišče, kjer je ne motijo več nobeni oziri na prejšnje razmere. Mladi rod pa poletava od grma do grma in se zabava po svoje Obširna šuma za L. a z i jim skoraj postane pretesna. Stari kos jim včasih še zažvižga ono prijazno pesem, katero jim je peval ob domačem gnezdu; pa dokler jim je iz njegovega ključa padel tudi kak grizljaj, so mladički radi poslušali njegov glas: sedaj baje sami lepše pojo.

To so ptiči ti kosi!

Pa kaj bi mogel kos odpeti?

»Taki ptiči ste večkrat tudi vi, ne-lvaležni ljudje.«

Zaveslal sem na sredo jezera.

Pred mano je ležala Bohinjska dolina v okviru zelenih vrhov.

Pred leti sem šel prvič skozi Studorsko, Fužinarsko in Srednjo vas v Bohinju.

**Zajutrek bo v kavarnah, kosilo na rotovžu, večerja na skupnih stano-
vanjih.**

Vse informacije, ki so še potrebne, bodo dobili udeleženci deloma v vlaku, deloma na kolodvoru na Dunaju, pozneje pa v zakristiji frančiškanske cerkve pred in po božji službi.

Gleda posameznih stanovalj velja splošno to, kar smo včeraj objavili. Odločene so tri hiše v III. okraju, le mesto Schrottgasse št. 4 je odločena hiša Baumgasse št. 32, torej skupno Baumgasse 26, 28, 32, ki so druga poleg druge.

Prestolonaslednik

si je v nedeljo ogledal priprave za evharistični kongres, se zanimal za razvrstbo posameznih narodnih skupin in se sploh za vsako malenkost zanimal.

V razstavi za cerkveno umetnost — najlepše delo izvršil Slovenec.

Splošna sodba dunajskih listov je, da je v razstavi za cerkveno umetnost najlepše delo oltar in oltarske stene za cerkev sv. Duha v Otakringu na Dunaju, za katero je načrte napravil arhitekt J. Plečnik v Pragi in ki so skupna kompozicija J. Plečnika in Ferdinanda Andri.

Podli svobodomiselni napadi proti evharističnemu kongresu.

Društvo »Svobodna šola«, ki je vodijo socialnodemokratski in liberalni judje, hoče izrabiti evharistični kongres za to, da bi svet govoril o njih. V nedeljo so delili socialnodemokratski agitatorji pred cerkvami na Dunaju in drugod brošuro, ki so jo nazvali »Josefsblätter«, da prevarajo katoličane, ki naj bi sodili, da se deli pošten spis. Naslov in naslovna Kristusova podoba sta tako izbrani, da bi ljudje mislili, da so dobili katoliški časopis. Spisali so to brošuro znani sovražniki cerkve socialni demokrati in svobodomiselci Ludo Hartmann, soc. dem. posl. Leuthner, svobodomislec baron Hock, poslanec dr. Ofner, posl. Schuhmeier, znani Lurya-Zenker, dr. Bernhard, posl. Winter, posl. Glöckel in tajnik »Svobodne šole« Speiser. Teh nesramnih letakov so svobodomiselci 8. t. m. v 1800 krajih nameravali razdeliti 1.855.000. Kako da se je godilo raznašalcem teh grdih pamfletov, je »Slovenec« že med brzojavkami včeraj poročal. Policija je na Dunaju aretirala do 200 soc. demokratskih agitatorjev. Policija je večkrat opozorila na nepostavno razdeljevanje poslance Widholza, Förstnerja, Glöckelna in Severja ter nemškega svobodomiselnega dunajskega občinskega svetnika Moizsla. Aretirani so bili tudi dr. Bernhart, Christof in tajnik Svobodne šole Pavel Speiser. Aretiran je bil tudi policijski zdravnik Dasch, ki je razdeljeval pamflete. V Pragi je bil aretiran vseučiliški profesor dr. Raunitz, v Leobersdorfu inženir Hillebrand. V Dunajskem Novem mestu so soc. demokrati bili celo tako drzni, da so hoteli vsiliti pamflet stolnemu prostu grofu Ortenburgu, ki jih je pa krepko zavrnil. Soc. demokrati ne sramneže je policija razpodela.

Med tem, ko se svobodomiselstvo proti evharističnemu kongresu z umazanin papirjem bori, so včeraj otvorili slovesno na Dunaju cerkveno umetniško razstavo. V Pontabliju je pa bil včeraj slovesno sprejet papežev zastopnik, kardinal pl. Rossum, ki se je pripeljal

ob sedmi uri zvečer. Pozdravil ga je v imenu sprejemnega odbora grof Jaroslav Thun sledeče: »Z veseljem srem pozdravljamo odposlanca sv. očeta v imenu vseh sotrudnikov kongresa s prošnjo, da naj se izporoči naša otroška udanost njegovi svetosti papežu Piju X.

Pred vojsko na Balkanu?

V Belgradu so radi prepovedi o izvažanju žita in krme iz Srbije zelo razburjeni. Prepoved razlagajo splošno, da so jo povzročili vojaški razlogi. Vrednost zlata se je dvignila, narodna banka je znatno omejila kredit. Druge srbske banke ji slede. Vpoklicanje rezervistov in rekviracija konj za pripravo se splošno smatra za pričetek mobilizacije.

Ob bolgarski meji se je pa pripetil dogodek, ki je gotovo strašno podnetil in razjaril Bolgare. Dne 8. t. m. sta se namreč vračala s patrolje dva bolgarska desetica, ki so ju turški vojaki zahrbtno napadli in usmrtili. Enega po Turki umorjenega Bolgara niso mogli dobiti, ker so ga Turki najbrže odnesli s seboj. Bolgarska vlada je naročila svojemu poslaniku v Carigradu, da mora odločno nastopiti, da ne bodo turški vojaki napadali Bolgarov in da se morajo morilci ostro kaznovati.

Turški ministrski svet je sklenil, da izvede Albancem zagotovljene preosnove v celi državi.

Albansko vprašanje v toliko še ni rešeno, če se dovoli nositi orožje. Vladi se je dovolil 15dnevni rok, da reši vprašanje. Če se Albancem ne dovoli nositi orožje, si pridržijo proste roke za svoje nadaljnje postopanje.

MIR MED ITALIJO IN TURČIJO ŽE SKLENJEN?

Kar tiče mirovnih pogajanj med Turčijo in Italijo, zelo ugodno napredujejo. »N. Fr. Pr.« poroča celo, da je mirovna pogodba že podpisana, a mirovne pogodbe toliko časa ne razglase, dokler se ne otvori novi turški državni zbor.

Iznani Italijani se res vračajo v Turčijo, a dopuščajo vohod le tistim Lahom, ki so ob izgnanstvu si prisvojili državljanstvo kake nelaške države.

Dnevne novice.

+ Zasedanje deželnih zborov. Od 18. septembra dalje se snide več deželnih zborov za okoli štiridesensko zborovanje. Kakor čujemo iz zanesljivega vira, se deželni zbor kranjski ne skliče, ker je deželni zbor rešil vse nujne zadeve že meseca julija in je deželni glavar izjavil, da je jesensko zasedanje nepotrebno. Redno zasedanje kranjskega deželnega zbora se bo vršilo šele po zimi, med Božičem in Svečnico. Če bi pa delegacije končale hitro svoje delo, ni izključeno, da se naš deželni zbor vendarle še skliče na kako štirinajstodnevno zasedanje meseca oktobra, ako bo do takrat gotov deželni proračun za leto 1913.

+ Visoko odlikovanje poslanca S. L. S. Uradni brzojav poroča: Podpredsedniku poslaniške zbornice poslancu Jožefu Pogachniku je podeljen viteški stan.

»Juhej, juhej!« Le čreda zvonklja z navratnimi zvonce; zamolklo zvoni, kakor da so zvonci oviti. Sedaj pozvonklja tam za smreko, sedaj ondi za skalovjem, v tem trenutku se skloni belka, v onem trenutku se zgane lisca, pa tudi mlada breza ne more biti pri miru. zvonci zvonkljajo, pastir pa molči.

In vi fantje-korenjaki? Kaj je prevzelo vaša lica, da so tako nekam otožna in boječa? Zakaj je tako nezaupen vaš pogled?

Včasih se je reklo: Fantje po polj gredo, vriskajo in pojo...

Vi pa ne vriskate in ne požete. Drugi so prišli in so jo vzeli in pojo vašo pesem; a njim se ne prilaga tako lepo, kakor bi se prilagala vam.

»Odkod močje?« sem vprašal šestorico mož, ki sva jih srečala z mojim sopotnikom Evgenom.

Vsak mož je nesel sekiro ob rami.

»Holcali smo!« je bil odgovor. Na delopust so šli in niso bili veseli; pa tudi njih žene so pozabile na radost in smeh. Najzgovornejša med njimi je še »Gašperinka« v Fužinah.

In otroci? V zibelki plakajo. Vsi: Tinca, Manica in Tinče nosijo v očeh zapisano:

»Nikoli ne bomo srečni.«

Saj vem, verni Bohinjci, zakaj ni več toliko pesmi v vaših selih in zakaj ni več toliko smeha v vaših ustih.

+ Moči pekla. Čimbolj se bliža evharistični kongres, tembolj se peni svobodomiselna kompanija. Na čelu je tisti zoprni Zenker, kojega predniki so še nedavno na Ogrskem jedli čebuljo, in ki živi od samega sovrašstva proti katoliški veri. Toda jud je jud in izbruhi Zenkerjeve nature bi se že kako prenesli, saj so jih ljudje že dolgo vajeni. Ampak tisti, ki v tem zboru najbolj kriči in tuli, je socialna demokracija. Samonasebi je seveda tudi to zelo umevno. Socialna demokracija je svojčas nastopala kot izveličarica človeštva, kot nekaka nova vesoljna cerkev, ki bo po izreku juda Heineja ustvarila človeštvo nebesa na zemlji. Smatrala se je za konkurentinjo katoliške Cerkve in bila zmage gotova. Prišlo je pa drugače in izpolnila se je obljuba onega, ki je dejal, da Cerkve nobena sila ne bo premagala. Materializem, ki tvori miselno podlago socialne demokracije, je preminul in monizem čaka ista usoda. Nadnaravna vera korenini tako v ljudstvu, da je noben drug nauk ne more nadomestiti in izpodrinuti. Trpečemu človeštvu socialna demokracija ni nič posebnega prinesla, kar se je socialno dobrega ustvarilo, se je dostikrat brez nje, dostikrat celo proti nji, pač pa je povzročila veliko gorj s tem, da je s svojo demagogijo vzbudila v masah veliko neizpolnjenih upov in podrla mnogo dobrih tradicij. Vera ljubezni, edinstva in bratstva pa je slejkoprej ostala katoliška vera in zato se je kljub vsem silovitim bojem ljudi še danes ohranila v svoji prvotni moči. In zato bo evharistični kongres združil veliko več ljudstva kakor katerakoli socialnodemokratska prireditel in bo jasen dokaz, da je katoliška Cerkva slejkoprej univerzalna, da je up milijonov in milijonov, da ohranja le ona najlepše ideale vsega izobraženega človeštva. Torej ni čuda, da se socialna demokracija zdaj togoti in bruha iz sebe sovrašstvo in psovke. Značilno je to le zategadelj, ker socialna demokracija, kadar lovi nezavedne ljudi v svoje mreže, vedno pudarja, da ni protiverška stranka. Če je vera res privatna stvar, čemu socialna demokracija sedaj tako renči? Ali nimajo katoličani svobodo, da časte osrednji misterij svoje vere, svojega Izveličarja, svojo fundamentalno dogmo? Socialnih demokratov ni nihče na kongres vabil in kdor v Evharistijo ne veruje, lahko doma ostane. Vnebovpijoča nesramnost je torej, če socialna demokracija ruje proti prireditvi, ki jo bo posetila tolika množica avstrijskega katoliškega ljudstva, ki ima menda še pravico svojo vero dostojno manifestirati v stolnem mestu cesarstva. Saj katoličani gotovo ne bodo metali kamenjev v javna poslopja in trgovine in ne bodo demolirali kandelabrov in ljudskih šol, kakor so to storili socialni demokratje septembra meseca lanskega leta. Zato je tem grše, da so ravno socialnodemokratski poslanci Leuthner, Schuhmeier, Winter in Glöckel zmazali nesramen pamflet »Josefsblätter«, ki pobalinsko sramoti vero v Evharistijo. Če ti gospodje verjamejo v opišje pokoljenje človeštva in v to, da se je življenje samo iz sebe razvilo iz Arrheniusevega kozmičnega prahu, svobodno jim; ravnotako pa je katoličanom svobodno verjeti v to, da je človek od Boga ustvarjen in od Jezusa izveličan in da se to izveličavno delo potom Evharistije nadaljuje. Kdaj

so še katoličani izdali take umazane pamflete ob priliki kakakega socialnodemokratskega internacionalnega kongresa? Res, veliko bo pomagano delavstvu s temi pamfleti! Meso bo bolj poceni postalo, karteli se bodo odpravili in vsak delavec bo imel zdaj v nedeljo piško v loncu... Sicer pa je za nas le dobro in koristno, da socialni demokrati tako očito kažejo svoje brezverstvo. Avstrijski katoličani se bodo še bolj zavedli, kako jim je treba močne skupne organizacije za boj proti močem pekla, proti judu in socialnemu demokratu.

+ Slovenski soc. demokratski gentilemani. Soc. demokratski slovenski pisatelji so postali učitelji lepega tona med nami. Z ošabnostjo in neskončno vzvišenostjo razlagajo svoje nauke kakor največjo modrost življenja in gledajo kakor kavalirji na »plitvo in duševnorevno gibanje meščan. strank«. Da bi kdo tega viteštva za resno ne jemal, zato pa izdajajo »Zarje«, ki robaniti kakor star šnopsar v jarku. O evharističnem kongresu piše današnja »Zarja« da pomeni »sramotno rimsko jerobstvo«, kongres sam je »evharistični direndaj«, »klerikalna povodenj«, ki bo »pustila blaja za seboj«. Vsa priredba je »komendantovstvo« in udeleženci so »uniformirani klerikalni demonstranti«. Zelo čedna pisava! Ko smo pa mi napisali samo par besed, v katerih smo obsodili tiste znane soc. demokratske pocestne krvavale na Dunaju, smo pa bili v očeh »Zarje« takoj »katoliški lopovi!« Da, tako se vrti svet v glavah slovenske soc. demokracije.

+ Resnica o Aškerčevem pogrebu. Vedno večji je krog, ki ponavlja isto, zakar je bil ob Aškerčevi smrti »Slovenec« opsovan od ljudi ozkega obzorja, majhne duše in praznega srca. Sedaj pišejo tudi drugi, da je ves pomp ob Aškerčevem pogrebu hotel zakriti le tisto, kar so na Aškercu s svojim postopanjem zakrivali — sami liberalci. Prav odkrito razkrinkava sedaj to v »Novih Akordih« g. dr. Gojmir Krek, ki piše o tem tako-le:

»A vendar vzhajajo ob spominu na Aškerčevo zadnjo pot neznosno trpke misli in čuvstva! Tihi delavec pri nas le za posmrtno življenje. Onkraj groba! Ah, to je kaj drugega! Tedaj dobijo ljudje šele pravo »distanco«! In tedaj počaste svoje moze na vse plebejem dostojne načine! Zlasti en dan, na dan pogreba! Kako ostudna tragikomedija se je odigrala ob Aškerčevi smrti za pazljivega opazovalca! Ne govorim tu o njegovih nasprotnikih, ki so ostali tudi po smrti tega moža dosledni. A neopaženi, zaničevani, zasmehovani, zavračani in duševno umorjeni pesnik je bil, kakor hitro je bil mrtev in nikomur ni bil več na poti, »predmet srečnih ovacij«, bi pisali žurnalistje. Post festum seveda! Aškerc ni kričal urbi et orbi: Poglejte me! Tak sem jaz in tako je moje delo!... Grdo so postopali z živim človekom. Ali mislite res, da ste s cveticami, črnimi zavesami in preprogami, razsvetljenimi ulicami, lovorimi venci itd., s katerimi ste počastili mrtvo truplo, poravnali ves svoj neizmerno veliki duševni dolg; poplačali tisoč ur preganjanja, zatiranja, preziranja, zalenja?... Se zite po evangelij sv. Matevža in berite poglavje 23. verz 29. do 33. ter premisljujte resno o njem: »Gorje vam, pisnarji in farizeji, htnavci!« da zidate prorokom grobe in lepšate pravičnim nagrobne spomenike in pravite: Da smo živeli v dneh očetov svojih, ne bi ko pričate sami zoper sebe, da ste sili bili z njim deležni krvi prorokov. Tanih teh, ki so morili proroke. Napolnite le tudi vi mejo očetov svojih!« — Krek. — Hudo je to očitanje: Farizeji in htnavci so uprizorili ob Aškerčevem pogrebu ostudno tragikomedijo!

+ Prvega mednarodnega kongresa za krščansko vzgojo, ki se je otvoril v nedeljo na Dunaju ob navzočnosti okoli 500 odličnih šolnikov s celega sveta, se je od strani Slovencev udeležil ravnatelj Požar iz Ljubljane. Pri otvoritveni seji je imel naučni minister Husarek krasen nagovor. Na katetičnem kongresu je v debati govoril tudi g. Smrekar.

+ Podržavljenje zdravniškega stanu. Na Angleškem je predlagal Robert Rentoul podržavljenje zdravnikov. Prebivalstvo naj bi plačevalo percentualno po svojih dohodkih poseben davek, kakor se že sedaj plačujejo prispevki za bolniške delagaje. Angleški finančni kancler je sicer ugovarjal, da bi projektirani davek daleč ne zadostoval za plače zdravnikov, Rentoul je pa kazal na vedno večjo porabo alkohola na Angleškem, češ, tam naj se naloži višji davek in eventualni primanjkljaj se bode lahko pokrtil. Tudi naj bi se odpravila nepotrebna potrata pri pogrebi s tem, da mesta prevzamejo pogrebe in jih enostavno ceneje uredi. Za

7. Intermezzo.

To je bilo v oknih nageljnov in roždic, rožmarina in belargonij. Komisija za olepšavanje hišnih oken in pomolov bi jim morala priznati lepo nagrado.

Letos sem šel zopet tam mimo, na Koprivnik k svojemu prijatelju Fr. Ks. Steržaju.

Ali letos nisem videl toliko rož. Dekleta! Ali ni dehnila pomlad v vaša okna? Ali so zlobne roke potrgale, ali nerodne noge pohodile prejšnji cvet?

Gledam po gredicah, gledam po oknih, gledam po hodnikih z okusno, srčasto rezljanimi ogradami — a le malokje me pozdravijo bujni cvetovi.

In vaših pesmi, ali jih ni? Ali so vam jih mrzle sape zamorile v grlu, ali se jih je srce naveličalo peti?

Pa sem rekel svoji duši: V Bohinj pojdeš, pa zaslišiš veselo deklško pesem; postaneš za vasjo ali za poljem in zapoješ nove pesmi »z deklških gredic«: pa sem se zmotil — vaših pesmi ni.

Zanjica na polju: srp poje jekleno pesem o zlatem zrnju. a dekle molči.

Pastirka na pašniku: nema postaja za čredo, in ne ljubi se ji, da bi pela:

Pastirica k ravce pase, ona ima svoje špase; pastir pa prav: Juhej, juhej!

Poslušam — — —

A odnikoder ne fiekne vesel klic:

mrtvega po nepotrebnem izdani denar bi prišel v dobro živim, če bi bili pogrebi ceneji in bi se davčna moč vsled teh prihrankov povečala. V resnici pomeni smrtni slučaj v kaki rodbini skoraj katastrofo vsled visokih izdatkov za pogreb. Zborovalci so v obče pritrili govorniku in se je sklenilo proizvedovati natančno, kako stoje te razmere v Nemčiji, v Avstriji in na Francoskem.

— Na osebne napade od strani nasprotnikov najboljšje odgovorite, če pošljete svoj prispevek za »Ljudski sklad«.

— **Prezentiran** je za župnijo Bela cerkev č. g. Janez Klemen, župnik v Lozicah.

— **Prepovedani kinematografski filmi.** Deželna vlada na Kranjskem je prepovedala sledeče kinematografske predstave: Policijska agentka, Sam se obsodil, Prisiljena poroka, Bratovska ljubezen, Rešen po telefonu, Vohunka. V filmu Dekle od jezera se mora izpuščati ples ašavev. Sledeči filmi se ne smejo igrati pred šolsko mladino: Veseli pomorski kadeti, Tudi snubač, Kvari lepote, Igra je končana, Skrivnost Monte Carla, Dr. Gar el Hama, Srce in umetnost, Družinska čast, Lačni psi, Pot k zlu, Smrt žrtve, Begun, Dvorni morec, Prstan smrti, Skrivnost gospe Audley, Kreuzersonata Tolstega, Prekrižani načrti, Carinska postaja št. 12, Stran od poti. — Tudi županstva naj pazijo, da se te predstave ne bodo vtihotapile na program kinematograf. **Soglasna je zahteva, naj deželna vlada najstrožje cenzurira kinematografske predstave!**

— **Nova iznajdba na polju izdelave godal.** Avstrijskemu učenjaku dr. Fr. Tomastiku se je posrečila zanimiva iznajdba, da katere ga je privedlo dejstvo, da so doslej pihala po takosti glasu znatno prekašala godala. Dr. Fr. Tomastik pravi, da bi moralo biti ravno narobe, ker je mogoče roki povzročiti večji dinamični učinek kot pa pljučam. Dr. Tomastik je preložil na gosliih odprtine, napel nekoliko drugače strune ter dosegel, da se pokrov kakor tudi spodnji del gosli trese pri igranju v večji meri, vsled česar se okrepi glas do trojne jakosti. Avstrijsko ministrstvo za javna dela je dalo na razpolago iznajditelju veliko delavnico in delavce. V jesen se bo na Dunaju že vršil javen koncert z novimi instrumenti.

— **Šolske vesti.** Krški okrajni šolski svet je imenoval bivšo začasno učiteljico v Novem mestu, Avgusto Arh, za začasno učiteljico v St. Jerneju; kandidata Leopolda Namorša pa za začasnega učitelja istotam.

— **Jamska raziskovanja.** V Kočevju se je vršilo od 1. do 8. t. m. ogledovanje ondodnih podzemskih jam od strani več avstrijskih jamskih raziskovalcev.

— **Umrj je** v Dravljah dne 8. t. m. posestnik in železniški čuvaj v pokoju Ivan Schweiger. Naj v miru počiva!

— **Na železniški postaji v Medvodah** je železniški stroj zagrabil železniškega mojstra. Podpaca in ga s tako silo vrgel ob tla, da se je g. Podpac onesvestil. G. Podpac ima težko rano na glavi.

— **Na Brezovici pri Ljubljani** priredili v nedeljo, dne 15. septembra telovadni odsek Orel javno telovadbo in veliko vrtno veselico pri g. Franc Velkavrhju z obširnimi in bogatimi sporedom. Sodeluje društvena godba z Viča. Začetek ob pol dveh popoldne. Brezovica je nekaj nad eno uro oddaljena od Ljubljane in nudi ta veselica Ljubljancem lep pešizlet. Vlaki imajo dobro zvezo popoldne in zvečer. Kdor hoče, pride lahko z vlakom. Zato Ljubljancem in okoličani, prihitite v obilnem številu na prijazno Brezovico! Odbor.

— **Učiteljski žepni zapisnik** se razpošilja, kakor lani, iz »Katoliške Bukvarne«. Cenjeni naročniki naj ga blagovolijo zahtevati, ko naročajo tiskovine za šolo. — Učitelji in prijatelji »Slomskove zveze«, sezite po knjižici, ki je izšla v naši zalogi!

— **Dela za nadaljevanje Belokranjske železnice** od Metlike do Karlovca je dobila tvrdka Grünwald & Schifferer iz Budimpešte.

— **Cena za špirit** se je za tripla znižala za 8, za denaturiran špirit pa za 3 krome.

Dalmatinsko vino. Iz Dalmacije poročajo, da je letošnje vino ob dobrih cenah že vse prodano, izvezemši ono kakšnih manjših vinogradnikov, ki so pričakovali višjih cen, pa so se opekli. Trgatev bo dala dobro in zdravo vino, vendar pa o cenah ni mogoče podati še končne sodbe, ker se bodo te ravnale po onih v drugih vinorodnih krajih v Avstriji in na Ogrskem.

— **Nesreča na železniškem ttru.** Ko se je včeraj vračal posestnik Josip Semje iz Zalne z nekega semnja domov,

ga je pri nečem tunelu pri Zalni zagrabil železniški stroj in mu zlomil desno nogo. Ponesrečenca so prepeljali v deželno bolnišnico.

— **Svarilo pred spekulativnimi prodajalci razglednic ob priliki evharističnega kongresa.** Kot se v enakih slučajih vedno godi, bodo tudi evharistični kongres skušali spekulativni trgovci izrabiti, da napravijo kupčijo z verskim mišljenjem prebivalstva. Tako n. pr. razpečava nek takozvani »Katholischer Postkartenverlag« povodom evharističnega kongresa serijo razglednic, iz katerih se pa more z ozirom na zunanost in vsebino sklepati, da ima dotična založba zelo malo pojma o katoliški veri. Tako ima na primer v enem slučaju slika nekega kardinala popolnoma napačen podpis, ne glede na to tudi, da je izdelava slike sama na sebi tudi ničvredna. Ker si agenti radi izbirajo zlasti župnišča za razpečevanje takega blaga, opozarja osrednja pisarna evharističnega kongresa, da velja za oficijelno slavnostno razglednico evharističnega kongresa samo ona, ki jo bo vodstvo kongresa samo izdelalo. Vsekakor se pa svari pred nakupom omenjenih razglednic, ker nimajo s kongresom ničesar opraviti, temveč so le gola spekulacija zasebne trgovca z razglednicami.

Luč z zapada.

Lizbonski zmernoliberalni list »Republika« se z ogorčenjem obrača proti barbarskemu načinu, kako postopajo portugalski svobodni selni mogotci proti političnim vjetnikom. O mukah, katerim je izpostavljen v ječi rojalist Juan d'Almeida, piše imenovani list dobesedno:

»Vjeli so moža, ki se je z orožjem v roki bojeval za monarhijo, torej je časten nasprotnik, ga ostrigili, mu vžgali številko na hrbet in mu dali čez glavo kapuco s tremi luknjami za oči in usta. Tako niso svojčas monarhisti postopali z republikanci! V ječah pod zemljo umirajo naši politični nasprotniki kakor bestije v brezračnih luknjah! Iz teh grobov ne pridejo vjetniki živi.«

Torej poročila o portugalskih ječah niso bila pretirana. Kje so zdaj tišči liberalci, svobodni selci in socialni demokrati, ki so se zgražali, ko so na Španskem anarhista Ferrera po rednem sodišču obsodili, da protestirajo v imenu humanitete? Tako bi se godilo katoličanom, ako bi zavlada ta divja svobodni selna družba po Evropi! In ti ljudje imajo drzno čelo hujskati proti evharističnemu kongresu, češ da je manifestacija »klerikalnega reakcionarstva! Reakcionarstvo je pri svobodni selcih, ki tako bestialno postopajo proti onim, ki niso njihovega mišljenja!

Novice s Hrvaškega.

h **Umrj je** v Vinici v starosti 54 let grof Marko Bombelles, eden največjih hrvaških velikašev. Pred štirimi dnevi je bil v avdienci pri prestolonasledniku, nato se je deset ur neprenehoma vozil domov, kar je njegovo bolezen še poslabšalo. Rajni je bil prestolonaslednikov sošolec in je prestolonaslednik večkrat prišel k njemu na lov. Bil je večkrat kandidat za bansko čast. Svojega sina je dal vzgojiti čisto v hrvaškem duhu na varaždinski gimnaziji. Posestvo rajnika — Opeka — je štelo 3000 juter zemlje. Bombelles je bil izvrsten gospodar, ni z ljudstvom prihajal nikoli v konflikt in je bil tudi predsednik »Prve hrvaške štedionice«.

h **Perutninarsko razstavo** priredi v Osijeku od 19. do 22. oktobra t. l. perutninarski odsek »Hrvaško-slavonskega gospodarskega društva« kot osrednje zadruge v Osijeku.

h **Štiridsetletnico** v tiskarski stroki praznuje v Zagrebu stavec Rok Piškulić.

h **Nezrilih češpelj** se je najedel in nato napil vode Dušan Manigoda v Dobričašcu v Bosni in nato v silnih mukah umrl v bolnišnici v Sarajevu.

h **Utonila sta** v Donavi pri Dalju Tomaš Savić in Gletni Sava Radančević, ko sta se v čolnu hotela prepeljati na ogrsko stran.

h **Hudi kvartačl.** V kavarni k »Sindru« v Zagrebu se je neka kvartopirska družba stepla in pobila za 100 K imovine. Dva kvartača, Stepana Grbavca in Marka Šimunjaka je policija zaprla.

ČEŠKI NAMESTNIK PROTI HOCHENBURGERJU.

Dr. Hochenburger je izdal 17. avgusta odlok, s katerim je hotel po svoje urediti enako pravosodje pri čeških sodiščih. Njegov odlok je zelo razburil Čeha. Kakor poroča »Narodna Politika« je pravosodni minister s svojim odlo-

kom najbolj presehtel in razjaril češkega namestnika kneza Thuna, ki z vsem svojim vplivom deluje na spravo med Čehi in Nemci. Nasproti nekemu članu spravnega odbora je namestnik izjavil, da ga o izdaji odloka niso niti obvestili, kar ga je zelo bolelo in da smatra tako postopanje za neoljalno, ker se član vlade nekorektno in netaktno vmešava v pravno pogajanje. Thun se je zaradi Hochenburgerjevega nastopa peljal na Dunaj, kjer je izrazil grofu Stürgkhu željo, da naj v bodoče vse opuste, kar lahko razburi češko ali pa nemško javnost. Nasproti Stürgkhu je izjavil, da je sicer sprava med Čehi in Nemci dosegljiva, a vlada mora vse opustiti, kar lahko povzroči nedosegljive posledice. Ni izključeno, da Hochenburgerjev nastop onemogoči nadaljna pravna pogajanja Čehov in Nemcev.

KDO POSTANE TRGOVINSKI MINISTER?

Kot kandidat za trgovinskega ministra se zelo imenuje vpokojeni sekretar načelnik dr. Stibral, ki se je tudi pripeljal na Dunaj, kjer je o zadevi konferiral z merodajnimi osebami, a pri konferencah se še ni sklenilo, če res postane trgovinski minister. — »Reichspost« poroča, da je princ Friderik Schwarzenberg odklonil sprejem poljedelskega ministrstva.

FRANCOZI V MAROKU.

»Matin« poroča, da so Francozi pod vodstvom majorja Mangina zavzeli Marakeš. Maroški pretendent El Hiba je zbežal.

Primorske vesti.

p **Bankir Leopold Winzbach** je bil na Reki zaradi goljufive krade in defraudacije obsojen na 2 leti in 7 mesecev ječe.

p **Zapuščina za Lego.** Iz Trsta: Nek Herman Gentili je zapustil za Lego nazionale 50.000 kron.

p **Neumno razkošje.** Ob priliki slavlja v Kninu v Dalmaciji je nosil ženski svet obleke od 500 do 600 kron vredne. Pa pišejo, da je ljudstvo potrebno!

p **Kriv dvekronski denar** so zaplenili v Trstu. Novci so zelo dobro ponarejeni.

p **Hudo se je poškodoval** v puljskem arzenalu delavec Rudolf Grünberger, katerega je dvigalnik zagrabil in ob tla tresčil.

p **Roparja sta napadla** pri Daili v Istri nekega Viktorja Pellegrinija, ga težko ranila in oropala 24 kron.

p **Obsodili so bili v Rovinju** pred porotniki nekega Viktorja Fronne, kateri je pri tvrdki Exner v Pulju več denarja pomeveril, na dve in pol leta težke ječe.

— Ista porota je obsodila Petra Jermana iz Sovinjaka v buzetskem okraju, ker je napadel neko Ivano Franca, jo telesno ranil in oropal 49 kron, na tri leta ječe.

p **Malaria** zelo razsaja v Dalmaciji. V eni vasi zadrškega glavarstva je od 218 oseb 208 bolnih!

p **Oproščeni so bili** v Trstu mladeniči Henrik Calin, Ivan Pavlin, Karel Kabler in Ivan Zel, kateri so se 1. avgusta t. l. hoteli podati v Albanijo v pomoč Albancem proti Turkom in o katerih je državno pravdnštvo trdilo, da so storili to vsled agitacije nekega tajnega laškega društva, kojega centrala je v Rimu.

p **Novi poslanec Boke.** V Kotoru je bil izvoljen poslanec v državnem zboru Srb Jovo Bučina. Dr. B. Vukotič ni hotel sprejeti kandidature.

p **Roparski napad v Trstu.** Včeraj je neznane v bližini »Lovca« pri Trstu napadel poštnega uradnika Henrika Rossi in ga ranil, k sreči lahko. Roparju se namera ropa ni posrečila. Zaprli so več osumljenih oseb.

p **Odmevi puljskih škandalov.** Pred rovinjskim sodiščem je bil voznik Ivan Milanovich, ki je glede goljufij inženirja puljske mestne plinarne, Lebana, pred sodiščem krivo izpovedal, obsojen na deset dni ječe.

Ljubljanske novice.

Ij **Ljubljanski občinski svet** ima redno sejo v četrtek, dne 12. septembra 1912 ob šestih popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: naznanila predsedstva; odobrenje zapisnikov zadnjih dveh sej; personalnega in pravnega odseka poročila; o izvolitvi dveh občinskih svetovalcev v glavno volilno komisijo za bodočo deželnozborsko volitev; o dopisu županovom glede odločbe županstva na Ježici v zadevi mrtvašnice na pokopališču pri Sv. Križu; o dopisu županovom glede razsodbe deželnega odbora v zadevi prodajalcev zelja U. Marenko in K. Kačarja. Finančnega odseka poročila; o računskem sklepu

mestnega loterijskega posojila ter amortizacijskega zaklada tega posojila za leto 1911; o reviziji psov za leto 1911 ter dovolitvi nagrad za revizijo; o ponudbi Frana Jemca za odkup mestne parcele št. 99/6 kat. občine Gradišče; o ponudbi kiparja A. Dolinarja za nakup njegovega kipa A. Aškerca; o dopisu upravne komisije realnega zaklada glede pokritja stroškov za pravno brezžične brzojavne postaje; o prošnji »Slovenske Filharmonije« za izredno podporo. Finančnega in šolskega odseka poročila; o prošnji društva »Mladike« glede prevzeta društvene vadbice v mestno upravo. Šolskega odseka poročila; o računih o porabi dotacije na raznih mestnih šolah za leto 1911/12. Stavnega odseka poročila; o pritožbi Frana Poljšaka proti odločbi mestnega magistrata glede betonske terase na dvorišču njegove hiše na Martinovi cesti; o dopisu stavbnega vodstva za osuševanje barja glede dohodov k Grubarjevemu kanalu in k regulovani Ljubljanici; o prošnji deželnega muzeja »Rudolfina« za določitev pogojev za raziskavanje in prekopavanje mestnega sveta; o oddaji dobave raznih kamenitastih izdelkov in dreznarjih cevij za zgradbo kanalov zbiralnikov; o dopisu mestnega magistrata glede nasvetovane delne regulacije Karunove ulice; o dopisu mestnega magistrata glede pogajanj v svrhu delne regulacije Kolesijske ulice; o samostalnem predlogu občinskega svetnika Marinka, glede kanalizacije Martinove ceste; o samostalnem predlogu občinskega svetnika Tomaža Novaka glede naprave javnega stranišča pri tobačni tovarni; o samostalnem predlogu obč. svetnika Tomaža Novaka glede tlakovanja Tržaške ceste; o samostalnem predlogu občinskega svetnika Smoleta glede naprave betonskih mostičev v trnovskem okraju; o samostalnem predlogu občinskega svetnika Jerneja Šerjaka ter prošnji več interesentov glede premostitve potoka Galjevca. Klavničnega ravnateljstva poročila; o računskem sklepu mestne klavnice za leto 1911. Direktorija mestnega vodovoda in elektrarne poročila; o računskem sklepu mestnega vodovoda za l. 1911; o računskem sklepu mestne elektrarne za leto 1911. Samostalni predlogi: obč. svetovalca A. Rojine glede zvišanja doklade mestni policijski straži; občinskega svetovalca E. Kristana glede ustanovitve bolniške blagajne za posle; občinskega svetovalca Iv. Štefeta glede naprave vodovoda v Hradeckega vasi; občinskega svetovalca Brandta glede imenovanja ceste za novim nemškimi jubilejnim gledališčem. — Tajne seje: Personalnega in pravnega odseka poročila; o prošnjah v raznih personalnih zadevah magistratnih uradnikov. Finančnega odseka poročila; o dopisu županovom glede dovolitve neke stavb. doklade; o prošnji J. Viditza za podporo povodom smrti vdove mag. tajnika A. Viditz; o prošnji strežnice na mestni nemški dekliški šoli M. Zupan za stalno nameščenje; o prošnji bivše šolske strežnice M. Čertanc za zvišanje miloščine. Obrtnega odseka poročila; o prošnjah za razne obrtne koncesije.

Ij **Nadvojvode Friderika cesta se pogrezuje** vsled napačnega tehničnega gradbenega vodstva pri delih v Gruberjevem prekopu. Zopetni vzrok, kot smo že svoječasno poudarjali, je to, da so se ob levem bregu Gruberjevega prekopa zgradili prešlabi oporni zidovi. Na istem mestu kot že spomladi se nanovo regulirani breg pod novo Nadvojvode Friderika cesto pogrezuje v narastli Gruberjev prekop. V razpoki na bregu, ki je že svoječasno povzročila pogrezanje stare Gruberjeve ceste, se je namreč pri regulaciji prst premalo odstranila, tako da je sedaj zamok vsled deževja povzročil zopetno pogrezanje. Na istem mestu se je odstranila stara škarpa v strugi, breg se je napravil pri novi regulaciji prestrem in kar bi moral vedeti vsak lajik, je to, da je pri taki strmini naravni teren nevdzdržljiv, vsled česar bi bilo potreba tehničnih pripomočkov. Škarpa, ki se je odstranila, bi se morala nad staro višino dozidati še tri metre visoko, breg bi postal vsled nadzidka položnejši in vsaka enaka neizgoda bi bila izključena. To smo že grajali, dajali nasvete, toda svojeglavnost stavbnega vodstva je bila neupogljiva, kar dokazuje to, da je postal nanovo regulirani breg vpogljiv. Menda je z ozirom na to prekrasno regulacijo pustil liberalni občinski svet že na opornem zidu nad novo cesto malo vdolbino, v kateri bi se naj vzdala spominska plošča z napisom: »Tako se nove ceste grade leta 1912., ko je bil ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar.«

Ij **Gostoljubni napredni Ljubljanci.** V soboto se je končal pedagoški tečaj, ki ga je priredila »Slovenska Šolska Matica«. Udeležence učitelje z

dežele, ki po deželi zvesto služijo liberalizmu, je napredna Ljubljana silno gostoljubno sprejela. Kakor čujemo, so učitelji morali prenočevati v deški ljudski šoli na Ledinji, da v tem času ni bilo v Ljubljani kakih velikih narodnih slavnosti in bi napredna gospoda te svoje politične trpine vendar lahko sprejela pod svoje strehe. Včasih je liberalno časopisje neprenehoma zasramovalo udeležence na naših slavnostih, ki so spali vsled pomanjkanja prostora po skupnih velikih stanovaljih, no, zdaj je celo »častito napredno« učitelstvo prišlo na kavalete in soldaške prične.

Ij Umrli je danes opoldne po kratki zelo mučni bolezni g. Josip Ravnahrib, uslužbenec »Katoliške tiskarne«, v dobi 33 let. Pred par dnevi ga je zadela kap na možgane. Tej bolezni je sedaj podlegel. Pogreb se vrši v četrtek, 12. t. m. ob 4. uri popoldne na Viču. Marljivemu, zvestemu služabniku svetila večna luč!

Ij Kontreadmiral Dell'Adami je dospel včeraj iz Trsta v Ljubljano.

— **Nadporočnik Franc Hadwiger** je iz Ljubljane kot poveljnik orožniškega oddelka št. 4 prestavljen v Kočevje.

Ij Nova kavarna v Ljubljani. Nekateri gospodje na magistratu se silno navdušujejo za novo kavarno, ki naj bi bila v hiši g. Kokalja ob vogalu Škofje ulice. Iz te kavarne bi se kmalu skoro gotovo razvila nočna kavarna in vendar imamo že sedaj v Ljubljani preveč dnevnih in nočnih kavnar. V Vodmatu je že izredno veliko gostiln, tudi ena kavarna. Ali ni v Vodmatu že dovolj revščine, ali hočete z novo kavarno socialno revščino še bolj razširiti?

Ij Pokradena kolesa. Včeraj popoldne je bilo pleskarskemu mojstru g. Franu Črnetu iz veže v Kopitarjevi ulici št. 4 ukradeno še dobro ohranjeno kolo »Waffenrad«, katero je bilo črno emailirano, imelo prosti tek in tovarniško številko 109.155 ter je bilo vredno 100 kron. — V nedeljo je bilo ukradeno na Glincah na dopustu se nahajajočemu tržaškemu stražniku Mandiču kolo. — Istotako je bilo v nedeljo na Dobrovi ukradeno »Diamant«-kolo delavcu Tomažu Štreklju. Le-to je rdečkasto emailirano, ima tovarniško številko 144.603 ter je vredno 150 kron.

Ij Koncesijo za prenočišča in točnje likerja dobi g. Ivan Dachs v Florijanski ulici.

Ij Poštena najditeljica. Posestnica Ivana Tomšič iz Pristave pri Polhovem Gradcu je našla denarnico z večjo vsoto denarja in jo oddala na magistratu.

Ij Iz gledališke pisarne »Dramatičnega društva«. Z ozirom na bližajočo se letošnjo sezono vabimo in prosimo cenjene svoje dosedanje in nove abonente sedežev in lož, da se čimprej priglase in izrazijo svoje želje. Priglase sprejema in pojasnila daje dnevna blagajničarka g. Amalija Češarkova, trafikantka v Selenburgovi ulici, oziroma neposredno blagajništvo Slovenskega gledališča v Ljubljani.

Ij Umrli so v Ljubljani: Anton Pezdír, delavec, 49 let. — Ana Zabotov, pomožna usmiljenka, 26 let. — Marija Mandelc, hči perice, 5 dni. — Karolina Kandare, žena odvetniškega uradnika, 66 let. — Fran Cenar, kočar, 27 let. — Stana Šturm, hči c. kr. profesorja, 3 mesece. — Alojzija Grdadolnik, hči posestnika, 3 mesece.

Štajerske novice.

š **Za Slomščekov sklad »Slovenske Straže«** je darovala zasebnica Ana Vimpolšek v Brežicah 50 K. Lep zgled vsem zavednim Slovencem! Koliko jih je pri nas, ki bi tudi morali biti člani podružnice »Slovenske Straže«, pa niti ne vedo, da jo v Brežicah imamo; ali nočejo vedeti?

š **Slovenska poštenost povsod veljavna.** V letih 1850—1860 je odšel iz Štajerskega Pavel Ramšak (Drumšak) v Ameriko. Tam je delal pri nekem bogatem usnarju in je rešil hčerko svojega gospodarja, katero je napadla služkinja-zamorka, gotovo smrti. Kot nagrado za to je dobil veliko vsoto denarja. S tem denarjem je začel kupovati živino in jo prodajati nekemu bogatemu tovarnarju mesnega izvlečka. Zopet je dobil priložnost, da je rešil tega svojega gospodarja gotove smrti pred roparji. V zahvalo za to ga je sprejel milijonar za svojega družvenika, kjer si je pridobil veliko premoženje; dne 7. decembra 1911 je umrl Pavel Ramšak brez oporoke in postavnih dedičev. V mestu Agnilla v državi Colorado (Severna Amerika) in zapustil premoženja po našem okrog 13.000.000 kron. Zdaj se iščejo sorodniki kot dediči.

š **Ponesrečena štajerska deklica.** Pri Dubrovniku so našli v morju truplo 16letne služkinje Franice Ilijaš iz

Štajerske. Pri neki rodbini je bila v službi samo šest dni.

š **Cena sadja na Spodnjem Štajerskem.** Trgovci s sadjem plačujejo za jabolka po 10, 12 do 20 vinarjev kilogram. Hruške, češnje in breskve so dražje. Pozna jabolka bodo veljala gotovo polovico več kot rana. Tudi za prešno sadje se že sedaj obljubljuje po 8 do 10 vin. za kilogram, a svetujemo sadjarjem, naj se ne prenaagljajo s prodajo, ker bo cena gotovo poskočila, ker so zaloge sadjevca izčrpane. Do nameravane kartela sadnih trgovcev na Spodnjem Štajerskem vendar ni prišlo, kar bo gotovo ugodno vplivalo na razvoj sadnih cen.

š **Občinske volitve** v mestu Maribor so razpisane. Vršijo se koncem leta 1912. — Tudi v Studencih pri Mariboru so volilni imeniki že razporejeni.

š **Umrli** je v Št. Vidu pri Ptuj A. Duler, trgovski poslovodja. Rojen je bil leta 1881 v Novem mestu na Dolenjskem. — V Sevnici ob Savi je umrla gostilničarka in kavarnarica Amalija Kramar v starosti 75 let.

š **Iz sodne službe.** Deželnosodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča v Rogatcu dr. Franc Zangger je prestavljen kot deželnosodni svetnik v Celovec.

š **Otvoritev »Planinke«.** Včeraj se je vršila pri Sv. Arehu na Pohorju slovesna otvoritev in blagoslovljenje nove planinske stavbe »Planinke«. Lepa stavba, ki je namenjena za prenočevanje tujcev, ima deset udobnih sob s kopalnico in tušem. Urejena je prav praktično. Nebo je bilo skoro cel dan oblačno, vendar se je zbralo veliko domačega ljudstva in mnogo turistov. Slovesno sv. mašo s krasno pridigo je služil dr. Medved, ki je po svetem opraviilu izvršil blagoslovljenje novega poslopja. Primeren nagovor je imel predsednik ruske podružnice, Lesjak. Nato se je razvila na prijetni trati prav živahna planinska veselica.

Seja kluba ljubljanskih občinskih svetnikov S. L. S. se vrši danes ob pol 9. uri zvečer.

Telefonska in brzojavna poročila.

VELIČASTEN SPREJEM PAPEŽEVEGA LEGATA NA DUNAJU.

Dunaj, 10. septembra. Dunaj je papeževega legata kardinala van Rossuma sijajno in veličastno sprejel. Kardinal je dospel na zahodni kolodvor s cesarskim dvornim vlakom. Trg pred kolodvorom je bil poln množice. Potem se je peljal v dvornih ekvipažah s svojim spremstvom po Mariahilfski cesti, na kateri je bilo tisoče in tisoče občinstva po celi dolžini. Ljudstvo je prirejalo legatu najprisernejše in navdušene ovacije, katerim se je kardinal zahvaljeval. Ob vходу Kärntnerske ceste sta legata pričakovala kardinal dr. Nagl in župan dr. Neumayer, katera sta se legatu zahvalila, da je papež odposlal zastopnika na kongres. Kardinal je naslovil na oba prisrčne besede zahvale za krasni sprejem, nakar so se vsi podali k sv. Štefanu adorirat Najsvetjše. Nato se je legat s spremstvom peljal po Grabnu in Kohlmarktu na dvor. Ljudstvo ga je burno aklamiralo. Na dvoru je bil postavljen v čast legatu pešpolk št. 39, kateri je kardinalu kot zastopniku suverena in enakoveljavnemu princu vladarskih hiš izkazal vojaške časti. Na dvoru so bili dani legatu na razpolago takozvani Radeckyjevi apartamenti. Danes zvečer ob 6. uri sprejme legata in spremstvo Njega Veličanstvo cesar Franc Jožef.

STÜRGKH V AVDIJENCI.

Dunaj, 10. septembra. Danes opoldne je cesar sprejel v avdijenci ministrskega predsednika grofa Stürgkha.

ODLIKOVANJA.

Budimpešta, 10. septembra. Cesar je podelil tudi zborničnemu predniku grofu Tiszi veliki križ Štefanovega reda. — Deželnoobrambni minister Hazai je postal baron. — Justični minister Szekely je dobil red železne krone 1. razreda.

BLASCHKE RANJEN.

Budimpešta, 10. septembra. Pri vojaških vajah na južem Ogrskem se je aparat znanega nadporočnika Blaschkeja pokvaril, Blaschke sam pa je lahko ranjen.

200 JURISTOV ZASTRUPLENJE.

Dunaj, 10. septembra. Veliki slavnostni banket, ki se je vršil ob priliki zborovanja juristov na Dunaju v sofijjski dvorani, je bil povod zastrupljenju mnogih oseb. Od 150 do 200 udeležen-

cev banketa je obolelo z znaki zastrupljenja, ker so menda jedli pokvarjene ribe. V ledu, v katerem so bile ribe shranjene, so se razvijale škodljive bakterije. Vsi oboleli so že izven resne nevarnosti.

50.000 LJUDI NA KITAJSKEM PONESREČILO.

Šangaj, 10. septembra. Glasom oficialnega poročila je vsled velikanskih povodnji porušenih veliko mest, med njimi Tsingtien, in je okoli 50.000 ljudi mrtvih.

NEZGODA PRI VAJAH.

Pariz, 10. septembra. Pri vojaških vajah se je 200 konjenikov prevrnilo čez neko pobočje v globino; večji del konj je ubitih, veliko kavaleristov težko ranjenih.

All imate že srečke „Slovenske Straže“? Naročite jih več skupaj. Srečka samo 1 K. Vrednost glavnega dobitka 5000 K. Vrednost vseh dobitkov 20 000 K. .:

Razne stvari.

Jaroslav Vrblicky, sloveči češki pesnik, je 9. t. m. ob 3/4 10. zvečer na svojem posestvu v Dobešlicah umrl.

Plemenita oporoka. Nedavno tega je umrl v Mor. Ostravi javnosti skoro povsem neznani posestnik zemljišč Antonin Podešva. Vse svoje premoženje, približno 50.000 K, je zapustil Matici ostarvski z opomnjo, da bi iz te oporoke izplačala 200 K češkemu veteranskemu društvu, 4000 K sirotinskemu društvu »Ludmila«, 400 K društvu sv. Elizabete, 1000 K Matici ljudske omike ter 2200 K sorodnikom. — S tem človekoljubnim činom si je postavil v življenju skromen in neznani mož po smrti neminljiv spomenik. Spominjajte se ob oporokah »Slovenske Straže«.

Sneg in povodnji. Na Semeringu je 8. t. m. dve uri snežilo. Temperatura je ponoči znašala 2 stopinji. Na Raxi sneži in je sneg na vrhu debel 6—8 cm. Tudi na Hochschneebergu je sneg zapadel. — V češkem komitatu na Ogrskem so nastopile povodnji. Mesto Deva je v nevarnosti. Reka Visso je izstopila in je taraczkoški in viski okraj v veliki nevarnosti.

Sneg so imeli 8. t. m. tudi v Parizu. Padal je okoli deset minut.

Viharji so se pojavili na Jadranskem morju. Pri Riminiju se je prevrnila jadrnica, štirje pomorščaki so utonili. V Benetkah se je prevrnilo veliko ribiških čolnov. — Tudi v severnem morju divjajo viharji. Na morju plavajo trupla.

Štrajk šoferjev se napoveduje za danes na Dunaju.

Za planince, planike in izletnike. Naša inteligenca dosledno napačno nazivlja ono lepo gorsko cvetlico, ki jej Nemec pravi »Edelweiss«. Nekateri jo imenujejo kar s tem nemškimi imenom, drugi pa, ki so kedaj slišali slovenski imeni planika ali očnica, imenujejo to cvetlico planinka. Ta naziv je jezikovna spaka. Cvetica se zove, kakor rečeno, planika ali pa očnica, planinka je pa tisto dekle, ki gre s planincem na goro. Spako radi rabijo Štajerci, Gorenjci, Korošci in — Goričani in Tržačani. Dobro bi pa bilo, da bi se navadili pravilnega lepega slovenskega naziva, ker se naše ljudstvo uči teh imen od turistov. Planinke, pozor na planike! Sicer je pa gorški domači izraz »očnica« še najbolji in ga priporočamo v izključno rabo. Naj se razširi tudi po ostalem Slovenskem, da me bo toliko jezikovnega pačenja.

Vojak, ki je rešil 15 oseb. Z veliko duševno pričujočnostjo in nenavadno močjo je 27. avgusta rešil neki italijanski vojak 15 oseb grozne katastrofe. Na progi Savona—Sassello se je namreč poškodoval na ojesu poštni voz, na katerem je bilo 15 oseb. Da bi popravil škodo, je moral postiljon izpreči konje. Pri tem pa ni pazil na to, da je pot prestrma in da sama zavora ne more obdržati voza na strmini. Voz se je tudi začel pomikati nazaj in je tudi že prišel z enim kolesom čez cestni rob, pod katerim je bil nad 100 metrov globok prepad. K sreči pa je prišel na lice mesta neki vojak, po imenu Ramorino, ki je splošno znan zaradi svoje herkulске moči. Ta je zadržal toliko voz, da ni zdrknil v prepad in da so iz njega poskakali potniki, ki so potem skupno z vojakom potegnili poštni voz zopet na cesto. Tako je pogumni vojak rešil 15 oseb gotove smrti.

Avtomobilske nezgode. Na Stilfsem prelazu je nekemu avtomobilu izpodrselo in je padel 80 metrov globoko. Voz je ves razbit, šofer težko ranjen. Lah dr. Galle, neki Arman ter dve dami so bili že preje iz avtomobila

izstopili. — Na potu iz Parija v Wiesbaden se je avtomobil rentirja Alfreda Picka zaletel v drevo in se razbil. Rentir in njegova žena sta težko ranjena. — V bližini Toulona se je zgodila avtomobilska nesreča. Arhitekt Nenon je težko ranjen, njegova žena se je pa ubila.

Nov aeroplan? V Dijonu konstruiral inženir Bourguin aeroplan, ki bo povsem drugačnega tipa, kakor so dandanes v porabi. Njegov aeroplan bo zgrajen na temelju padala (Fallschirm), tako da bo ponesrečenje, ako slučajno motor odpove, docela nemogoče. V tem slučaju lahko pristane aviatik na ugodnem mestu.

Cesar in ministri. V občevaranju z umrlim japonskim cesarjem so bili ministri zelo boječi; izjemi sta bila le veliki državnik Ito in sedanji ministrski predsednik marquis Saionji. Zlasti notranji minister, marquis Matsugata, je bil v cesarjevi navzočnosti zelo boječ in je na vsa njegova vprašanja odgovarjal: »Jaz bom zadevo najskrbnejše preiskal, Veličanstvo.« Nekoč ga je vprašal cesar s pomenljivim pogledom na ostale ministre: »Koliko imate pravzaprav otrok, marquis?« Nagovorjeni minister je kot navadno odgovoril: »Jaz bom zadevo najskrbnejše preiskal, Veličanstvo.« Cesar se je spustil nato v vesel smeh, pri katerem so pomagali tudi ostali ministri.

Prošnja za smrt. Postavodajalna oblast newyorške države je bila pred dnevi v veliki zadregi. 33 letna gospa Haria, ki bolega na neozdravljivem otrpnenju, je namreč vložila prošnjo, naj se dovoli zdravnikom, da povzročijo umetnim potom njeno smrt ter jo rešijo bolečin. Ko je bila prošnja prvih predložena, niso vedeli, kaj naj bi odgovorili, vendar pa bodo prošnjo odklonili.

Proti slabemu mleku v Chikaglu. Na prošnjo čikaških ženskih klubov je čikaški zdravstveni urad započel energične korake proti prodaji slabega, nesnažnega mleka. Nadzorniki, ki pregledujejo mleko, se bodo pomnožili za 100 moč; ženska društva pa zbirajo denar za natisk plakatov, ki bodo občinstvo opozarjali na nevarnosti slabega in nesnažnega mleka.

Baltimorsko ženstvo proti kinematografom. Urednica uglednega ženskega lista v Baltimoru je uprizorila veliko gibanje za uvedbo cenzure za kinematografske predstave. V kratkem se v tej stvari skliče velik ženski kongres, ki se ga bodo udeležile tudi šolske oblasti.

Najdaljši roman na svetu. Japonski pisatelj romanov Kiong te Bakin, ki je eden najplodovitejših pisateljev na Japonskem, je spisal najdaljši roman na svetu. Izdeloval je ta roman 40 let. Obsega nič manj kot 106 zvezkov, od katerih vsak ima okroglo po 1000 strani. Ima torej skupno 106 tisoč strani. Ker je na vsaki strani 30 vrst, obsega roman 3.180.000 vrstic. Ako se računa na vsako vrsto samo deset besedi, mora potrpežljivi bralec prečitati 30 mil. besedi. Ves roman tehta 60 kg. Žepno izdajo bi mogel nositi s seboj k večjemu kak atlet, vsakdo pa, kdor bi ga hotel čitati, bi storil prav, ako bi prejel v kak sanatorij.

Zverinski umor. V pakraški okolici je kmet Petar Bjelič svojo ženo, s katero je živel v prepiru, okoli pasu zvezal z žarečo žico ter ji nato polomil kosti, da je v strašnih bolečinah umrla. Bila je v blagoslovljenem stanju. Bjelič pravi, da mu je žena kradla denar.

Milijonarji na Japonskem so se od rusko-japonske vojne sem od 440 pomnožili na 1081. Po zadnjem štetju ima Japonska s Formoso 50 milijonov prebivalcev, pride torej na vsakih 50.000 duš en milijonar. Najbogatejši Japonec je Mičuji, ki ima za 1200 milijonov frankov premoženja.

Društvo za nego zob med šolsko mladino je v New-Yorku ustanovila mis Th. Carter. Društvo razdeljuje otrokom krtičice za zobe in jih poučuje o važnosti nege zob.

Ženska župan. Za župana v Johannesburgu v Transvaalu je bila nedavno izvoljena gospa A. M. Ellis.

Nenavadna oporoka obsojenca. Nenavadna ponudba nekega na smrt obsojenega morilca v Deuveru (Colorado) je zbudila med učenjaki mnogo zanimanja. Neki gotovi I. Weichter, ki bo te dni usmrčen, je zapustil svoje oči zdravnikom, da mu jih takoj po usmrčenju vzamejo iz glave in ustavijo nekemu slepecu, po imenu W. Abrahams, da bi na ta način dobil svoj vid nazaj. Ker zakon ne ugovarja takemu eksperimentu, razpravljajo zdravniki živahno, ali je taka operacija izvedljiva.

Svatbeni sprevod na kolesih. 27. pr. m. so imeli v Bruslju ljudje priliko videti nenavaden svatbeni sprevod. Navesta in ženin, priče in večje število povabljenih gostov v svatovskih oble-

kah, gospodje v frakih in cilindrih, da me v belih oblekah, so se vsi peljali k poroki na kolesih. Vsi udeleženci so bili člani kolesarskega društva »La Pedale«. Na čelu spreveda je vozil s seboj starešina z belo rožo v gumbnici društveno zastavo. Temu so sledili na kolesih pari in na tandemu nevesta in ženin, ki sta v enakomernem taktu dvigala in spuščala pedale, kakor se spodobi za vsak srečen zakon. Ker pa je imela nevesta na sebi kolesarske hlače, so smatrali gledalci to za slabo znamenje novemu paru.

Srbska vlada in tisk. Srbska vlada je sklenila, pozvati vse lastnike listov, da se z njimi posvetuje, kaj je in kaj ni za javnost v sedanjih kočljivih časih.

Nov srbski ilustrirani list. Dr. St. Stanojević, profesor na belgrajski univerzi, ter knjigotržec Knjević v Zemunu bosta pričela izdajati ilustriran srbski tednik, ki bi se tiskal v Zemunu.

Odvetnik — morilec. Iz New Yorka poročajo, da je odvetnik Gibson razen Dunajčanke Mentschikove umoril tudi neko gospo Kinnau ter njenega nečaka. Nekaj mesecev po umoru gospe Kinnau je bil odvetnik Gibson obtožen umora na podlagi neke izjave služkinje umorjenke. Ta je namreč izpovedala, da so bile zadnje besede Kinnauove: »Umoril me je odvetnik Gibson.« Mož služkinje je bil leto pozneje ubit ter so našli njegovo truplo v nekem močvirju. Žena njegova, ki se je bala za življenje, se je izselila iz New Yorka. Gibsona še niso aretovali, vendar ga strogo nadzirajo.

Občina, ki odklanja proslavo svojega pisatelja. Občina Obersalzbrunn v nemški Šleziji, kjer je rojen sloviti nemški pisatelj Gerhart Hauptmann, je proslavo njegove petdesetletnice odklonila. Nekateri so predlagali, naj se pisatelju izroči dragocen album s slikami Obersalzbrunn. Občinski možje pa so ta predlog odklonili, češ da se ni nikdar brigal za svoj domači kraj.

Kuhinja perzijskega šaha je opremljena tako dragoceno kakor nobena druga kuhinja na svetu. Kuhinjsko orodje, lonci, pokrovi, sklede, krožniki i. dr. so deloma iz masivnega čistega zlata in srebra, deloma močno pozlačeni; žlice, vilice in krožniki so iz samega zlata, kuhinjski noži imajo zlate ročaje, okrašene z najdražjimi dragulji. Šahov kuhar ne sme pri pripravi jedil rabiti nobene posode ali orodja, ki ni

zlato ali vsaj srebrno. Celo solnica in sladkornica sta iz čistega srebra. Šahova kuhinjska posoda z orodjem predstavlja vrednost 10 milijonov.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 10 septembra 1912.

Pšenica za oktober 1912	11:25
Pšenica za april 1913	11:75
Rž za oktober 1912	9:69
Rž za april 1913	9:06
Oves za oktober 1912	10:41
Oves za april 1913	10:59
Koruzza za september 1912	9:39
Koruzza za maj 1913	7:64

Zahvala.

Za vse obilne dokaze sočutja, osebno, brzojavno in pisмено tolažbo povodom bolezn in smrti naše preljubljene in nepozabne soproge, in matere, gospe

Marije Bon

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo predrage k večnemu počitku na pokopališču v Šmihel pri Novem-mestu izrekamo tem potom vsem sorodnikom prijateljem, znancem in drugim vdeležencem ter darovalcem krasnih vencev pristrčno zahvalo.

Osobito in posebej se zahvaljujemo milostljivemu gosp. proštu dr. Elbertu, gospodom kanonikom in vikarju, gospo. papežu, komorniku in duhu, svetniku Šmihelskemu ter njegovemu g. pomočniku, domačemu gosp. župniku in g. kaplanu Tomažu Varl za tolažbo in duševno pomoč, visokorodnemu gospodu dr. Galašu za preskrbno pomoč v dolgotrajni bolezn in gospej Otoničar za ljubeznivo tolažbo in pomoč v zadnjih zdihljajih. Zahvaljujemo se vsem gospodom pevcem iz Krškega in Novega Mesta za ginljive nagrobnice, in vsem, ki so ranjki zadnjo čast izkazali.

Raka, dne 9. septembra 1912.

Zalujoči ostali.

Krojaškega pomočnika

za boljša dela sprejme takoj **Fr. Merkel** krojač v Ajdovščini. 2868

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Ali imate že Slomškove razglednice „Slovenske Straže“? .:

Ravnokar došla velika izbira

oblek za šolsko mladino, za deklice in dečke.

Najnovejše obleke, površnike in raglani za gospode. Najmodernejša in najnovejša damska konfekcija, kakor paletotji, raglani, kostumi, jopice, krila in bluze po priznani najnižjih cenah priporoča

,Angleško skladišče oblek' O. Bernatovič

Mestni trg št. 5.

2867

Vse

na tukajšnjih in na zunanjih učnih zavodih upeljane

šolske knjige

v predpisanih izdajah v veliki množini vedno v zalogi v trgovini s knjigami in muzikalijami

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg št. 2.

Seznami učnih knjig se dobivajo zastonj.

Šolske knjige

v najnovejših izdajah za ljudske, meščanske, srednje in vse druge šole, se dobe v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani

kjer so tudi

seznamki knjig za vse šole vedno brezplačno na razpolago.

Brezplačno se dobe tudi sledeči najnovejši katalogi:

1. Splošni katalog slovenskih knjig, ki obsega tudi najnovejše pojave na književnem trgu.
2. Katalog molitvenikov in drugih nabožnih knjig.
3. Katalog glasbenih del (cerkvene in svetne glasbe).
4. Cenik šolskih tiskovin, učil in knjig.

Dopis iz Zadra.

(Alfirevičev proces. — Potrjena za-plemba Jukičeve slike.)

Prijatelj iz Zadra nam piše: Tukaj kot po celi Dalmaciji pričakujejo z veliko napetostjo procesa proti Jukičevim sokrivcem: učiteljskemu Alfireviču ter pravnikom Čurini in Filipiču. Proces se tem željnejše pričakuje, ker bi imel biti eden onih, s katerimi se namerava i v Dalmaciji začeti tako kot se je v ba- novini. Razprava proti Alfireviču bi se imela vršiti 2. t. m., češ, da je bil tudi on zapleten v zaroto proti Cuvaju. Medtem pa je bila razprava poslednji čas odgodena in sodni spisi vseh treh obtožencev poslani na Dunaj. Listi po- ročajo iz sodnijskih krogov, da je bila razprava odgodena zato, ker nimajo vladni krogi zaupanja v poroto, češ, da bi Alfireviča oprostila vsake krivde.

Druga dva obtoženca, Filipiča in Curino, se namerava vsekakor posta- viti pred redno sodišče in ne pred po- roto. Zato sedaj državni pravdnik Ci- piko proučuje, kako bi spremenil kva- lifikacijo v žaljenje Veličanstva.

Svojedobno je izdal zadrski foto- graf Jelusič neuspele Jukičeve portre- te. Državno pravdnštvo pa je te slike zaplenilo, nakar je njihov avtor vložil priziv. Prizivno sodišče je 3. t. m. o za- plembi razpravljalo ter je z enim gla- som večine potrdilo zaplenbo, ker mo- rejo Jukičevi portreti vzbujati revoluc- ijonarni duh med narodom.

„Slovenska Straža“.

Slomškov dar po 20 K:

103. Po nadžupnem uradu Sv. Križ tik Slatine, darovali fantje, zbrani na Slomškovi slavnosti dne 18. avgusta 1912 v Sv. Križu tik Slatine, 20 K.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Nabrala Mici Javeršek na veselem gostovanju, ki ga je priredil novoizvo- ljeni župan g. Alojzij Trglav zavednim svojim občanom in somišljenikom, 11 K 10 vin.; Fran Herg, nadporočnik, Gra- dec, 1 K; Po Antonu Zakelj v Stari vasi, nabrano ob zaključku knjigovodskega tečaja v Zürichu, 15 K; Šolske sestre d. N. D. v Trnovem, Notranjsko, 5 K; Neža Ignoti, Cerklje, p. Krškavas, 1 K.

Prispevek podružnic:

Podružnica v Slovenski Bistrici, preostanek Slomškove slavnosti dne 25. avgusta 1912, 75 K; Moška podruž- nica v Trnovem, Notranjsko, nabrano na odhodnici č. g. Iv. Tomažič, 5 K 24 vin.

Iz nabiralnika:

Po Karolu Malajner, kaplanu, Sv. Urban pri Ptuj, iz nabiralnika v go- stilni Antona Klemenčič, 6 K 50 vin.

Cilinderski zakon v Kitajski.

Nova kitajska državna zbornica, takozvani Tsanjiuan kaže vedno bolj, da svoji nalogi ni kos. Izza pet mese- cev sedijo gospodje vsaki dan od 9. do 5. ure skupaj, kritizirajo vse, ne vstvar- jajo pa nič. Kitajska zbornica je doslej le rušila, ni pa bila sposobna, predla- gati kaj boljšega. Ljudstvo gleda to po- četje z rastočo nevoljo. Edino pozitiv- no delo, ki ga je dovršila zbornica rav- nokar, je — cilindrski zakon! Vpra- šanje obleke se je zdelo zbornici tako važno, da mu je posvetila nič manj nego deset sej, kar ji je pred sodbo jav- nosti največ škodovalo. Za časa teh sej se je bila spremenila seveda častitljiva zbornica v pravcati parižanski modni atelije. Razstavljene so bile vse mo- goče in nemogoče noše in kakih deset klobukov vseh vrst je bilo nataknenih na kole pred govornikovo tribuno. Več sej je bilo posvečenih važnemu vpraša- nju, je li sedanji kitajski jopič kitaj- skega ali mandžurskega izvora. V eni seji so poskušali samo klobuke. Celo o zavratnikih in kravatah so modri ljudski zastopniki važno razpravljali. Zapisniki teh sej obsegajo velike foli- jante z več sto strani. Sad teh globokih raziskovanj je zakon o noši, ki se v bistvu takole glasi:

1. Vsi kitajski uradniki, ne glede na razred, nosijo evropsko obleko, ki sestoji iz črnega cilindra iz kitajske žide, lakastih čevljev in črne vrhne suknje.

2. Navadni Kitajec naj nosi ob sve- čanostnih prilikah isti visoki klobuk, črno evropsko suknjo itd.

3. Vojaške osebe, policisti, sodniki in dijaki nosijo svojo uniformo.

4. Ženske nosijo evropske klobu- ke (!), sicer pa obdržijo sedanjo oble- ko z malimi izpremembami.

V dveh zaključnih sejah je določila zbornica kot privesek statutov za nošo posebno etiketo pozdravljanja. Tu stoji dobesedno: Navadni pozdrav: klobuk doli, enkratni poklon. Oficijski po- zdrav: klobuk doli, trikratni poklon. Ženske ostanejo pokrite.

Take ničevosti dajejo torej oprav- ka kitajski zbornici v trenutku, ko se odločuje usoda ogromne države! Če je res, da imajo narodi tak ljudski za- stop, kakršnega so vredni, potem ki- tajski narod pač še ni zrel za parla- metarizem.

Gospodarsivo.

Cementni kartel. Poročila o podalj- šanju cementnega kartela za leto 1913 se potrjujejo, kljub temu, da je slaba letošnja stavbena sezija tudi temelje cementnega kartela malo omajala. To je popolnoma naravno; karteli imajo dobre dobičke ob časih konjunktore, medtem ko ob letih krize nimajo prave- ga posla za izravnavanje cen in po- razdelitev produkcije. O letošnji seziji nam dovolj pričajo slabi posli južnih cementaren, bodisi dalmatinskih, bodi- si drugih, kakor one v Dovjem. Skoro vse so prisiljene delati z manjšo delav- no silo in je tudi dovška cementarna pomnožila letos svoj deficit za dobrih sto tisoč. Sanacija, ki je bila predlan- skim nameravana z odpisom polovice glavnice in z izdajo novih delnic v vi- šini odpisane glavnice, bo le malo po- magala ter se bo pokazal uspeh šele v poznejši dobi, ko bo minila sedanja na- petost v vseh gospodarskih panogah in bodo prišli ugodnejši časi tudi za stav- binsko obrt.

Delniške družbe. Na pravniškem dnevu na Dunaju, ki se vrši ta teden, bosta predavala obširnejše o delniških družbah prof. Landesberger in Grün- hut. Oba ta dva moža sta za preuredbo avstrijskega prava delniških družb po nemškem vzorcu ter se predvsem za to zavzema dr. S. C. Grünhut, ki je mno- go znamenitega spisal na polju meni- čnega prava in je bil eden glavnih kod- ifikatorjev šekovnega in zakona o druž- bah z omejenim jamstvom.

+ Vsak naj nujno opozori svojega znanca in znanko na prvo veliko lote- rijo »Slovenske Straže«, ki nam nudi prekrasnih dobitkov v skupni vredno- sti 20.000 K. Nagovorite znanca in znan- ke, naj vam dajo denar za srečke (sreč- ka samo 1 K!), nakar več srečk skupaj naročite pri pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani! V vsakem kraju pridobite tudi prodajalne za srečke! Naj bi ne bilo slovenskega kraja, v ka- terem bi ne bilo več navduše- nih agitatoric in agitatorjev za prodajo srečk! Sveta domo- vinska stvar, kateri je posvečena lote- rija »Slovenske Straže«, nas kliče vse na požrtvovalno delo!

Prof. dr. Alfred pl. Valenta
se je povrnil in zopet ordinira.

Glasovir izvrsten, malo rabljen (Mignon) 2767
Lestenec zelo lep, za malo cerkev ali dvorano
Zaluzije za okna, 145—75 cm velike, se prav ceno prod.

JOSIP OBLAK, Šelenburgova ulica 1, Ljubljana.

Otroka

od 2 let naprej sprejme v rejo dobra, poštena in krščanska rodbina. Naslov pove uprava pod šte. 2811.

Zahvala.

Rajni Fran Čuden, uvar in posestnik v Ljub- ljani, je po svoji oporoki volil Ljubljanskemu pro- stovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu zdatni znesek 200 K, katerega so sorodniki rav- nokar izplačali. Izvršujoč svojo prijetno dolžnost se za velikodušni dar najtopleje zahvaljujeva.

V Ljubljani, 7. septembra 1912.

Fran Barle, Ludovik Stricel,
t. č. blagajnik. t. č. načelnik.

Išče se pridna in zanesljiva

DEKLE

ki bi znala kuhati in likati ter bi opravljala vsa domača hišna dela za družino dveh oseb v mesto zunaj Ljubljane. Perilo izven hiše. Plača 24 K mesečno. Nastop lahko takoj. Po- nudbe do 16. septembra na upravo Slo- venca pod šte. 911/2864. 2864

(2) Najboljše 2658
egiptovske svačice
se dobivajo v vseh c. kr. tobakarnah specialitet.
Court, 100 kom. K 15—
Suleika, 100 kom. K 11—
25 kom. K 275
Uarda, 100 kom. K 10—
25 kom. K 250
Rudges Nessim Company
Aleksandrija.
Pojasnila daje Br. Strož, Dunaj
IX/1, Törkenstraße št. 25.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče po- trebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„ADRIJA,,

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov

v Ljubljani,
Selenburgova ulica št. 5, 2135

Temnica na razpolago!
Zunanja naročila z obratno pošto.
: Zahtevajte cenike! :

Moderna damska konfekcija

kakor plašči, kostumi, hišne halje, vrhnja krila v krasni izbiri po zelo ugodnih cenah v modni in športni trgovini

P. Magdić : Ljubljana

nasproti glavne pošte.

Razpis službe vrtnarja.

Išče se sposoben vrtnar, zmožen za upravo okrajnega vrta za zelenjavo in zgodnje rastlinstvo in za vodstvo okrajne drevesnice. Imeti mora izobrazbo, da bo lahko tudi poučeval oziroma navodila dajal in po potrebi poljudno predaval. Plača 1100 (entisočsto) kron. Službeno mesto v Črnomlju. Postranski dohodki zagotovljeni.

Prošnje za to službo, ki se odda sporazumno s kranjskim deželnim odborom, so vložiti z dotičnimi prilogi vred do

20. septembra 1912

na c. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju.

C. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju,
dne 29. avgusta 1912.

2-3 dijaki

se sprejmejo na stanovanje in dobro hrano pod vestnim nadzorstvom. Gla- sovir na razpolago. Vprašanja na učni zavod Josip Kristof v Ljubljani, Sodna ulica 2. 2809

Odda se takoj dobro vpeljana

SEDLARSKA OBRT

Kje, pove upravništvo Slovenca pod št. 2644. (Znamka)! 2644

1 poštni zavitek

(3 kg netto)

popolnoma naravnega

sirupa iz malin

pošlje franko po pošt- nem povzetju za K 5-60 c. kr. dvorni založnik le- karnar G. Piccoli, Ljub- ljana, Kranjsko. Pošilja se tudi v sodčih in v sterilizir. steklenicah.

2961

Brez zdravnika — nobenih očaj!!!

Ocularium

Dunaj, I. Annagasse 1 (Mezzanin)
(vogal Kärlnerstrasse). — Preiskava oči in predpisovanje

2656 primernih očaj (3)

od 9. do 7. ure brezplačno pod vod- stvom zdravnika za oči Poborskega. Očala in ščipalniki od K 3- višje.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/4 %
brez vsakega odbitka. Obresti se pri- pisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajni- ške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim od- borom ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2 % komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pu- pilarno-varne komunalne za- dolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska. Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure do- polodne do 1. ure popoldne.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.